

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egy óra . . 100 K Negyedévre . 280 K
EGYES PÉLDÁNY ÁRA: 5 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik hétfő kivételével minden nap
Felelős főszerkesztő: Dr Komlóssy Imre

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

DEBRECEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM.
INTERURBAN TELEFON: 3-43. SZÁM.

Német cserkészek

Száztíz német ifju, akik közül közül kilencven a gimnázium felső osztályába jár, husz pedig egyetemi hallgató, elindul a német anyaföld közepéből a régi, az ezeréves Magyarország felé. Zsolnáig vonaton jönnek, onnan pedig gyalogszerrel és keresztül a Tátrán, Fátrán, Mátrán a több mint háromszáz kilométeres utat dalolva, zenélve teszik meg, míg csak itt nem járnak köztünk, városunk poros utcáin. A Tátrában hóvihár éri őket, a Tisza mentén kánikulai forróság perzsel rájuk, de ők bafyuval a hátukon, fedetlen fővel, könnyű turista ruhában vidáman teszik meg a sokszor harminckilométeres napi átlagot.

Igazi vándormadarak! Egy parányi rész a nagy germán erőből, testi és lelki energiából, egy biztató ígéretet a leendő német feltámadásból, egy előrevetődő fény sugarát a jövőbe a mának rettenetes és pokoli sötétségéből.

Eljöttek hozzánk, magyarokhoz, szenvedő társainkhoz, a gazságtól megázott osztályos testvéreinkhez. Eljöttek ahhoz a néphez, amelyiknek fiaival a közelmúltban együtt küzdöttek az ő testvéreik és apáik. Otthon legendákat hallanak rólunk a múltból és szegénytelen meggyalázást olvasnak a jelenből. Eljöttek meglátni azokat a legendás hőseket és meggyőződni az elvetemültség pillanatnyi, ideig óráig tartó diadaláról. Tudják ők jól, hogy kint a harcokban mi győztünk, mindenütt ellenséges földön gázoltunk még akkor is, mikor hazug és állítólagos vereségünk bekövetkezett. Mi volt a győzelem mi felettünk? Lord Northcliffe sajtóhadjárata veretlen frontjaink mögött a forradalom szellemének megerősítésére és Wilson tizennégy pontja a diplomácia boszorkánykonyhájában a hívő lelkek megtévesztésére. Ezekkel csaptak be bennünket és mételeyezték meg népünket, elkövetvén a világtörténet legnagyobb, idáig soha és sehol sem található hamisítását, gazságát, árulását. Hiszen azóta a Judás-csék magyarozatául és a mérgekverés enyhítő körülményéül Wilsont agyalágyultnak, Northcliffe-ot dühöngő örültnek minősítették. S mi: magyarok, németek, bolgarok, törökök, sok-sok millió, vergődünk tovább, szenvedünk és kinlódunk, valóságos vagy cégáru vetett eszeveszettek bolond gombai miatt.

Tudjuk, vagy legalább is sejtjük ezt jól mindannyian. S míg roszkozunk a kereszt alatt, várjuk az igazság napjának felkelését, a huzugság éjjelének elmulását. Tudják ezt a német cserkészek is, azért jöttek ide: hitet adni és bizalmat méríteni, reményt nyújtani és kétséget oszlatni, a mult szálait megeleveníteni, a jelen keserűségét deríteni, a jövő közös győzelmét alapozgatni. Felénk sugárzik belőlük, ifju tes-

tükből és lelkükből, a hatalmas germán erő Egy most lenyüggőzt, mesterségesen megkötözött energia, amely azonban pereről-perere gyarapszik és mihamarabb gátjait lerombolva újra a természetes fejlődés utjan fog előretörni. Ez az erély fog nekünk is, mint igazi segítő bajtárs, utat vágni, segítségünkre jönni, amint tette azt az elmúlt há-

borban az oroszok, a szerbek, az oláhok ellen.

Szeretettel vesszük azért őket körül és általuk a régi fegyverbarátságot kovacsoljuk újra együvé. Fegyverbarátságot, melyben egyenlő jogu felek szövetkeznek saját önálló nemzeti létük és az emberi kultúra biztosítására és gyarapítására.

Dr Besseney Lajos.

A gazdasági katasztrófa elhárítása

Tabakovics a devizaközpont vezetője

Budapest, aug. 3. Zürichben a magyar korona jegyzésénél escomptáltak a kormány intézkedéseit a devizaforgalomra vonatkozóan. A külföldi fizetőeszközök forgalmának korlátozása nálunk is örvedetesen éreztette hatását. Csak a *spekuláció nem tudott beletörödni az adott helyzetbe és a tőjékoztalan közönség szorultságát használják ki uton-utjelen.*

Fontos, hogy az a szerv, amely hivatva lesz a külföldi fizető eszközök szükségleteinek kielégítésére, *mielőbb megkezdje működését.* Nem szabad ugyanis a legális szükségletek kielégítésének a bürokratikus nehézségek folytán hátrányt szenvedni, nehogy az üzletemberek kénytelenek legyenek magánutakon gondoskodni külföldi fizető eszközökről.

Ennek veszedelmes elharapozódása a zufforgalom újabb kialakulását jelentené.

Fontos, hogy a devizaközpont bőven rendelkezék a szükséges külföldi fizető eszközökkel.

A legközelebbi időben egyébként úgy sem várható valami nagy kereslet a legális üzlet részére.

Kérdést intéztünk a jegyintézet egyik vezetőjéhez, aki a devizaközpont feladatait a következőkben volt szives megjelölni:

— A devizaközpontnak kettős célt kell szolgálni. Először a *helföldön kell utját állani a külföldi fizető eszközök spekulációs arfelhajlásának,* másodsor minden rendelkezésére álló már meglevő és még ezután megteremtendő eszközökkel meg kell akadályozni pénzünk elertektelenedését a külföldön.

A jegyintézetben értesültünk arról, hogy az *új devizaközpont vezetésével Tabakovics Dusánt, az állami jegyintézet devizaüzleteinek eddigi intézőjét fogja megbízni a pénzügyminiszter.*

Bethlen István gróf miniszterelnök bejelentése figyelmeztet arra, hogy a mindjobban közeledő téli hónapokban nagy megpróbáltatások várnak az országra és hogy megszemenő módon gondoskodni kell a téli szükségletekről, elsősorban az

élelmiszercikkek és a tüzelőanyag biztosításáról.

Ez a kijelentés valószínűleg összefügg a mindjobban és mind több oldalról jelentkező azon követelésekkel, hogy a *határokat zárják le.* Az országhatárok lezárásával vegyük elejét az élelmiszükségletek kivitelének s ne engedjük be az országba semmiféle fényüzési cikket, mert ezáltal saját magunk ássuk alá pénzünk értékének talapzatát.

A valutaforgalom és spekuláció beültása ma már 5 ponttal javította a korona nemzetközi értékét és a *pénzügyminiszter gyors intézkedése már is megállította a rohamosnak látszó zuhanást.* Ez bizonyíthatja azt is, hogy a kormány nem alhat meg a féltun és más vonatkozásokban is mindenütt közbe fog lépni, ahol azt tapasztalja, hogy a pénz stabilizációja, gazdasági helyzetünk javulása és az életviszonyok könnyebbétele veszeélyeztetve van.

Arra kell törekedni, hogy a lakosság életszükségletét biztosítsuk, nehogy a termelés munkáját megátolja a drágaság folytonos növekedése.

Első kötelesség, hogy a hatóság mindent kövessen el, hogy a *téli nehéz időszakot aránylag elviselhetővé tegye azzal, hogy zárják el a határokat.*

Köztudomásu dolog, hogy a *komün bukása óta a nagybankok üzleti tevékenységük súlypontját a valutaspekulációra helyezték.* Azok a milliárdos nyereségek, amelyeket hiába próbálnak elrejtteni a bankok évi mérlegei, nagyrészt a valutaüzletekből tevődnek össze.

A valután szerzett milliókkal az áruüzletekre vetettek magukat és ma a *legfontosabb életszükségleti cikkek föltt bankkérdelésekkel rendelkeznek és itt is ők diktálják az arakat.*

A devizaforgalom államosítását követnie kell tehát a *tőzsdé bezárásának* és olyan intézkedéseknek, amelyek a bankok valuta- és áruüzleteit megátolják és őket eredeti rendeltetésük betöltésére szorítják.

Az adójavaslatok

Budapest, aug. 4. A nemzetgyűlés tegnap elnapolta magát s a rövid szünet alatti a bizottságok tárgyalás alá veszik az ez ideig beterjesztett törvényjavaslatokat.

Sor kerül a pénzügyminiszter által beterjesztett *adójavaslatokra:* a föld, ház, kereseti és társulati adókra is, amelyeknek tárgyalását a pénzügyi bizottság a jövő hét elején, minden valószínűség szerint hétfőn kezdi meg.

Ebben az irányban Kálloy Tibor pénzügyminiszter a pénzügyminiszterium szakértőinek bevonásával máris tárgyalásokat folytat, hogy az adójavaslatokat összeegyeztesse a legutolsó értekezleten felmerült kívánásokkal, úgy hogy a pénzügyi bizottság elé már a kikészített, illetve módosított javaslatok kerüljenek.

A földilleték

A pénzügyminiszter meghallgatja a szakértőket a földadójavaslatoknál arra nézve is, hogy vajjon a holdankénti 5 kilogramm buzavaluta helyett a leszállított 4 kilogramm holdankénti járulék mennyiben befolyásolja az adótól várt jövedelmelet, továbbá, hogy a társulati és házadónál adómentességet nyert házak milyen mértékben vonatnának ki a mostani új adójavaslat egyes rendelkezései alól.

A házadó dolgában különben a gazdatársadalom képviselőinek mozgalmát lehet észlelni, akik a vidéki házak adókulcsának mérséklését kívánják. Az ugynevezett gazdaházak ugyanis egy fix kulcs szerint eddig igen mérsékelt adót fizettek.

Előreláthatólag a javaslatok elfogadása már biztosítva van és a kormány is bizik abban, hogy a *pénzügyi bizottság tárgyalásai simán, nagyobb izgalmak és ellentétek nélkül folynak le.*

Felemelt pártadóval

A szociáldemokrata párt vezetősége ma este ülést tartott, amelyen Farkas István ismertette a szociáldemokrata parlamenti frakció eddigi működését, majd az internalással foglalkoztak.

A gazdasági kérdések megvitatásánál többen rámutattak arra, hogy a pártnak vigyáznia kell, hogy a *gazdasági mozgalmakat ne korcsolják politikával össze.*

Propper Sándor kijelentette, hogy a súlyos napok ellenére, amit a parlamenti frakció átélt, meg kell maradnia a pártnak a nemzetgyűlésben, mert ha le is hazaárulózták őket, ők *céltudatos munkát végeznek,* amelynek eredményével meg lesznek elégedve.

Valószínűleg ennek a céltudatos munkának finanszírozására elhatározták, hogy a *pártadót felemelik* s ezzel az ülés véget is ért.

Lényeges közeledés az adójavaslatoknál

A politikai klubokban ugyiszólván semmi élet sincs, mert a képviselők legnagyobb része vidéken tartózkodik. A bizottságok azonban szorgalmasan dolgoznak, hogy a plenáris tárgyalásra előkészíthessék azokat a javaslatokat, amelyek előttük fekszenek.

Ma két bizottság tartott ülést és mindegyik előkészített egy-egy javaslatot, úgy hogy a nemzetgyűlés munkarendjének két tárgya már van. Az adójavaslatokat hétfőn kezdi tárgyalni a pénzügyi bizottság és a

jövő héten végezni is fog velük. Az adójavaslatok tárgyában egyébként nagy közeledés történt az érdekeltek között, amennyiben a nagyagráriusok kezdik belátni álláspontjuk tarthatatlanságát és bár az OMGE közgyűlésén még valószínűleg lesznek olyan felszólalók, akik a nagyagrár álláspontnak igyekeznek érvényt szerezni, mindazonáltal az agrárizmus parlamenti exponensei már hajlanak a kormány álláspontja felé, úgy, hogy *biztosítva van a kisagrár érdekek védelme az egész vonalon.*

Dolgoznak a bizottságok

A nemzetgyűlés közgazdasági és munkaügyi bizottsága ma délután Egri Nagy János elnöklésével együttes ülést tartott. Az ülésen báró Lers Vilmos előadó ismertette a cipőipari munkának szabályozásáról szóló törvényjavaslatot, amelyet a bizottság, tekintettel arra, hogy a javaslat a munkaadók és a munkások közötti kompromisszum útján jött létre, lényegesebb módosítások nélkül elfogadott.

A közgazdasági és igazságügyi bizottság ma délután báró Lers Vilmos elnöklésével együttes ülést tartott. Az ülésen báró Lers Vilmos ismertette a *tisztességtelen versenyről* szóló törvényjavaslat nemzetközi kihatásait.

A honosítás

A honosítási eljárás tekintetében a most letárgyalt indemnítási javaslatnak egy szakasza fontos engedményeket tartalmaz.

A szakasz szerint azokat a magyar állampolgárokat, akik a háború kitörése óta 1914 július 26-án elbocsátás, vagy hatósági határozat, az 1897. évi L. t.-c. 30. szakasza alapján veszítették el állampolgársá-

gukat és Magyarország területére visszakivánnak telepedni, kérelmüket a belügyminiszter kivételesen a fentemlített törvénycikk értelmében a kellek hiányában is visszahonosíthatja, ha az illető 18 évet betöltött.

Ezenkívül a kormány rövidesen rendeletet bocsát ki, amely a magyar honosság megszerzését nagyon megfogja könnyíteni.

Tarpán még nem lehet választani

Hírek terjedtek el politikai körökben arról is, hogy az ellenzék aláírásokat gyűjt arra a célra, hogy már augusztus 10-ére hívják össze a nemzetgyűlést, sőt állítólag a Rassai-párt vezetősége már össze is gyűjtötte a szükséges számú aláírásokat, de az ívet még nem nyújtották be és csak 10-én, szerdán szándékoznak benyújtani.

A nemzetgyűlés összehívását azal okolták meg, hogy a tarpai választást még mindig nem írta ki a kormány. A tarpai választásra vonatkozóan illetékes helyen a következőket mondták:

— Tarpán még nem állott be az

a helyzet, hogy az *alkotmányos funkcionáriusok*, akiknek szerepük van a választásokon, megkezdhesék, illetőleg folytathassák működésüket. A demagógia és az izgatások a népszavdeléyt annyira feltűztették, hogy joggal tarthatnak a hatóságok attól, hogy a választási kampány és a korteskedés újabb megindulásával kellemetlen incidensek támadhatnak. Abban a percben, amint a biztosítékok meg lesznek arra nézve, hogy a választás lefolyása zavartalan lesz, *rögtön ki fogják írni a választás határnapját*. Erre vonatkozóan azonban eddig semmiféle döntés nem történt.

Enver és Kemal pasák kibékültek

Berlin, aug. 4. Konstantinápolyi jelentés szerint *megegyezés jött létre Enver és Kemal pasák között*, amely szerint a pán izlamizmus érdekében mindketten saját módjuk szerint fognak harcolni, egyébként pedig egymást semmilyen sem korlatozzák.

Kemal pasa továbbra is szövetségben marad a szovjettel, Enver pasa pedig továbbra is folytatja függetlenségi harcát.

A szerződést véglegesen Szarmarkandban és Angorában ratifikálják.

Róma, augusztus 4. Konstantinápolyból jelentik, hogy a török külügyminiszter a szövetségesek konstantinápolyi megbízottjának jegyzé-

ket nyújtott át, amelyben a konstantinápolyi kormány erősen tiltakozik az ellen, hogy amint azt a görögök proklamációja hírül adja, a görög megszállás alatt lévő területen görög ellenőrzés mellett autonóm kormányzatot létesítenek. A jegyzék a szóbanforgó területnek kiürítése után a visszacsatolást követeli, még pedig anélkül, hogy a görögöknek bármiféle beleszólást engedélyezzenek.

Róma, aug. 4. A törökök és Görögország között felmerült vitás kérdéseket Rómában pesszimistikusan ítéli meg és további komplikációktól tartanak, amelyeket a görög kormány magatartása idézhet elő.

Lloyd George a túlzott követelések ellen

London, aug. 4. Lloyd George felszólalt az alsóházban és fontos kijelentéseket tett a német jóvátételről. Az nem jelenti az ügyek tisztázását, ha lemondunk minden adósságról, amellyel nekünk tartoznak és még mélyebbre süllyedünk azokba az adósságokba, amelyekkel mi tartozunk más népeknek.

A képviselők nemcsak az alsóházban, de a vidéken is beszédeikben azt hangoztatták, hogy mindekelőtt Franciaország mögött kell állanunk és *ügyletünk kell arra, hogy ne szorongassa túlságosan keményen Németországot*. Németországot felszólították, hogy a szerződés aláírása után terjesszen elő ebben a tekintetben javaslatot. *Németország ennek nem felelt meg.*

— Örvendek — folytatta azután a miniszterelnök —, hogy Poincaré javaslatokat szándékozik elénk terjeszteni. Azonban ha a *szövetségesek túlságosan szorongatják Németországot, akkor kockáztatják, hogy nem kapnak semmit, sőt az a veszély is fenyeget, hogy Németország végső kétségbeesésében a reakcionáriusok, vagy a kommunisták kezébe veti magát.*

Ha ez csakugyan megtörténnék, akkor többé nem számíthatnánk jóvátételre.

A forradalmasított Németország — Európa kelős közepében — egészen mást jelentene, mint az orosz forradalom. Egy jól szervezett ország forradalma lenne ez, amelynek fegyelmezett és intelligens lakossága van.

A débacle ellen

— Az igazságos és jogos igényeket természetesen nem lehet elvetni. Németország okozta a károkat a maga elhatározásával és arra következő cselekményével. Ezért kártérítéssel tartozik.

— A hétfői összejövetelen — folytatta a miniszterelnök — *ellenezni fogja az olyan javaslatokat, amelyek nem vezetnének másra, mint Európa szertebomlásának fokozására*. Felfogása szerint a megegyezések keresésénél a szövetségesek igényeinek egyformán kell latba esniök és nem lehet egyik vagy másik érdekét előtérbe tolni mások rovására.

— Reméli, hogy a szövetségesek továbbra is együtt haladhatnak. A brit kormány jóindulattal és észszerű megfontolással fog megvizsgálni minden igényt, amelyet a háború pusztításaitól sújtott franciák, belgák és olaszok elébe terjesztenek.

Pártatlan lesz Németországgal szemben, igazságos Franciaországgal szemben, — de igazságos Anglia népével szemben is.

A megszállásra...

London, aug. 4. Az alsóház ülésének további folyamán Horne kincstári kancellár kijelentette, hogy alapos tanulmányozás után arra a meggyőződésre jutott, hogy Németország tekintélyes összeget lenne képes fizetni, de bizonyos haladéokra volna szüksége.

A kancellár kimutatásai szerint Németország a fegyverszünet megkötése óta 415 milliót fizetett, amelyből 56 millió jutott Nagy-britanniának.

Ezt az összeget azonban csaknem teljes egészében a megszállás költségei emesztették fel.

Berlin, aug. 4. Londoni diplomá-

ciai körök értesülése szerint a londoni konferencia kilátásai az utóbbi 48 órában jelentékenyen kedvezőlenebbek.

Igy a legutolsó párisi jegyzék valamint Balfour jegyzéke a legnagyobb meglepetést keltette és egyúttal annak a bizonyosságát hozta, hogy a *párisi és londoni körök között belső ellentétek vannak* s hogy ezeket sikerül-e Londonban áthidalni egyelőre bizonytalan.

A márka mentése

Páris, aug. 4. A „Petit Journal” azt jelenti, hogy Poincaré tegnap gróf Sforza olasz követtel hosszabbban elbeszélgetett arról a magartartásról, amelyet az olaszok a londoni tanácskozáson tanusítai fog-

nak. A lap arról értesül, hogy az olaszok a kiegyenlítő fizetések kérdésében pártatlanok fognak maradni, miután Olaszországnak a Németországgal szemben fennálló követelése az olasz kormány kötelezettségeivel és a két kormány kölcsönös magántulajdoni igénylése körülbelül kiegyenlítik egymást, ellenben *Olaszország minden oly intézkedés ellen fellép, amely a márkának további zuhanását vonhatna maga után.*

Ami a moratórium kérdését illeti, Olaszország tudvalegőleg nagyjában az angol kormány álláspontjában osztozni látszik.

A köztársaságért

München, aug. 4. A „Bayrische Curir” értesülése szerint a legfelsőbb bajor tartományi törvényszék a nürnbergi esetből felmerült *panaszszal kapcsolatban megerősítette a köztársaság védelme tárgyában kiadott rendelet alkotmányosságát.*

Az osztrák aktívák

Páris, aug. 4. A „Temps” jelenti, hogy a jóvátételi bizottság miután tudomásul vette az osztrák nemzeti bank felállítására vonatkozó törvényt az osztrák aktívák felszabadítására határozta el magát abból a célból, hogy az új bank felállítását megkönnyítse. Ezzel az osztrák kormánynak régebben tett javaslata értelmében teljes megoldást nyert az aktívák kérdése.

Bécs, aug. 4. A „Neue Freie Presse” jelenti Párisból, hogy Franciaország politikája arra irányul, hogy a szövetségeseknél keresztülvigye a jóvátételi bizottság elmozdítását. Franciaországot ugyanis a jóvátételi bizottságban az utóbbi időben többször leszávarták.

Halálos párbaj

A tiszafüredi Bika vendéglőben a múlt napokban Bartha Zoltán joghallgató, aki nemrégén tért vissza orosz fogságból, összetűzött Csaplár László mérnökkel. A szövtáást tetlegesség is követte s végül a segédek megállapodása értelmében fegyveres elégtételadás magyar kardokkal.

Az első összecsapásnál Csaplár mérnök kardja leütötte ellenfele szemüvét, aki rövidlató létére beleszaladt Csaplár kinyújtott karral tartott kardjába. A kard hegye szemén keresztül 9 centiméternyire hatolt Bartha Zoltán fejébe. A súlyosan sérült Bartha Zoltán egy óra leforgása alatt kiszervédett.

Nincs rend a Csapó-utcán

A perifériális utcák boltjai, a Hatvan- és különösen a Csapó-utcai üzletek, úgy látszik fittyet hányanak a tanács és az előljárási ismételt kiadott rendeleteire, hogy az üzletajtókba, a kirakatok elé s az utcára ne rakják ki árucikkeiket.

A Csapó-utca legelején, mindkét oldalon, hangyamódra nyüzög a sok apró bolt, a sok „Galanteriegeschäft für Biesekes und Kremenés”, ahogy azt a Felvidéken mondják. Már a sok butik látványa sem esztetikus, annyi piszek és báz terjeng körülöttük, de ez nem elég, mert itt az ostornyél, amott a hárs, a harmadiknál egy fűzér cipő lóg a járóelők arcába.

A vidéki naiv vásárlók, akik azt hiszik, hogy annál olcsóbb a bolt, minél kisebb, csoportokba verődve alkuszni egy-egy ilyen bolt előtt s teljesen elzárják a járdákon a közlekedést. Kapualjakat is üzletekké varázsol a háztulajdonos nyereszke-dési vágya s az árus az asztalának felét az utcára tolja ki. És nincs sehol egy rendőr, aki readet merne teremteni, mert olyan színes, buján keleti kép fogadja mindenütt, hogy a rend iránti érzelme is eltompul a zürzavar láttára.

Mégis csak furcsa, hogy a kereskedők nem engedelmessékednek az előljárási rendnek, s a város centrumában, a Nagytemplomtól 200 lépésnyire Jeruzsálemet csinálnak a Csapó-utcaiból. Felhívjuk az előljárási figyelmét, hogy ne csak rendeleteket adjon ki, de kiméletlenül szerezzen rendeleteinek érvényt is s ha a butikos tulajdonosai nem engedelmessékednek, vonja meg tőlük az árusítási engedélyt.

A korona hiénái

Egy közgazdasági hetilap a korona árfolyamának hirtelen sülyedését azzal magyarázta, hogy a németek nagymennyiségű magyar koronát dobtak piacra külföldi valutáért. Majd így folytatja tovább behizelgő elmékedését:

„Zürich és Berlin irányították telet tulajdonképpen a magyar korona árfolyamát a lejton lefelé való szomorú útjában és egyáltalában nem áll meg az a feltevés, mintha a féktelen valutaspekuláció, vagyis egy belülről történő rontás járult volna hozzá a magyar korona letevéséhez. Aki a budapesti piac strukturáját és az utóbbi napok eseményeit ismeri, az jól tudja, hogy az utcai spekuláció csak egy elenyésző csekély töredéke volt a budapesti piac valutavásárlónak, mert a nyugati kifizetési eszközöket a nemzetközi arbitrázs hajította fel, ugyanez rontotta le a magyar koronát is azon kényszerű törvényszerűségről fogva, hogy Berlin a nyugati kifizetési eszközök utáni vad hajszájában minden pénzfolyamot felkínált a nemes valutáért.”

Elismerjük, hogy sok millió magyar korona került piacra Berlinben és Zürichben, de azt is kérjük, hogy kik adták el ezt a sok magyar koronát idegen valutáért és főleg dollárért?

Hogy a cikkíró szavaival éljek, az aki ismeri a budapesti piac strukturáját és az utóbbi napok eseményeit, az jól tudja, hogy vagy tizenketten voltak, miként az apostolok, de valamennyien Judások, voltak vagy júdeások, akik a koronát Zü-

richben millió számra dobták piacra hogy az olcsón vásárolt dollárokkal az 50-ról 17-re csusztatott magyar koronát potom áron, busás nyereséggel újból visszavásárolják. Persze jó a német jelző alá takarózni!

A tisztviselők felemelt lakbére

Budapest, aug. 4. Az új lakásrendelet értelmében augusztus 1-én már a felemelt lakbért kellett fizetni. A köztisztviselők nagyrésze azonban még a régi fizetést kapta meg, e miatt tisztviselők körében nagy izgalom mutatkozott, mert attól félték, hogy ha 5-ig nem fizetik meg a felemelt lakbért, akkor a háziurak esetleg felmondanak.

Illetékes helyről a következő felvilágosítást kaptuk ebben az ügyben: — A tisztviselők magasabb lak-

Hogy a cikk írója milyen nyugati kifizetési eszközökkel, akarom mondani kifejezési eszközökkel dolgozik, utalok egy töröl metszett zsargonisztikára: „a magyar korona letevése”. En is leteszem a lantot.

bérének kiutalása csak technikai okok miatt késik. Ebből egyetlenegy köztisztviselőnek sem lehet kellemetlensége, mert hiszen csak egy-két napi haladékról van szó, amelybe a háziurak készséggel beleegyeznek. Erről különben (pársoros megnyugtató kommunikét fog a kormány kibocsátani, úgy hogy minden tisztviselő nyugodt lehet, hogy ha eddig nem kapta meg a felemelt lakbért, a legrövidebb időn belül meg fogja kapni.

Német cserkészek Debrecenben

A vendégekként Debrecenben tartózkodó német cserkészek tegnap délelőtt a Vértessy féle strand fürdőben a fürdő tulajdonosok vendégszeretettel élvezték. Kifőző villásreggeli és sör várta a kedves fürdőzőket, akik aztán a késő déli órákig lubickoltak a vízben.

Vannak köztük kifőző uszók és ugrók s egy sem akadt, aki ne tudott volna uszni. A fürdés után elbágyadva lassan szállingóztak be a városba ebédre. Sokan meghívást kaptak vendégszerető családokhoz, akiket nem hívtak meg, azok számára a Reáliskolában terítették a város közönségének adakozásából.

A délután folyamán kisebb csoportokban debreceniek vezetésével nézegettek szét a városban. Egyesek megnézték a híres Kollegium könyvtárát, a Fűvészkertet, a képtartat. Sajnos, a városi muzeumot senki sem mutatta meg nekik, pedig a muzeum igazgatósága várta őket.

Este 6 órakor a Kossuth-utcai református templomban a német cserkészek énekkara ó-német egyházi dalokat és hazafias énekeket adott elő hegedű és gitár kísérettel. A templom zsúfolásig megtelt az érdeklődő hívőkkel. A magyar Himnusz eléneklése után Uray Sándor református lelkész szép beszédben kérte a megjelent hívőket arra, hogy szeretettel és megértéssel fogadják a derék német bajtársakat, akik merészet gondolva, gyalog vágtak neki ennek a hatalmas utcának, hogy megismerjék hazájukat.

Egyik csapatuk Debrecenből tovább is megy majd az elszakított Erdélybe, ahol felkeresik a szászokat, hogy megismerjék századokkal ez-eltől idegenbe vándorolt fajtestvéreiket s talán, hogy meg is dorgálják őket a még nemrégiben tanusított magyarelles magatartásuk miatt.

Végül arra szólította fel a hívőket, hogy a hangverseny után adakozzanak a német cserkészek számára.

A cserkészek által előadott régi egyházi énekek különösen hangzottak a magyar templomban, magyar milióban. Azok számára, akik jártak már Tyrol és Bajorország apró városkaiban, az elhangzott melódiák kellemes emlékeket idéztek fel. Egy-egy dal s egy-egy század elevenedik meg a hallgatóság előtt. A klasszikus muzsika ősei, a középkori egyházi énekek a német teremtlő lélek legszebb alkotásai közé tartoznak.

Az előadás kedves dilettantizmus volt, s mégis si desint vires, tamen est laudanda voluntas!... cserkészek énekeltek, hosszú uton elfáradt, jövőben bizó németek s honnan merítsenek hitet, ha nem saját nemzeti kulturájuk legszebb, legértékesebb emlékeiből?

A hívők adakozásából sok ezer korona gyűlt össze, a fürge magyar cserkésziük tányérjaiba, akik örömmel adták át német bajtársaiknak utra valóul a hosszú uton a következő állomásig.

Vörhenyjárvány Hajdusámsonban

Az utóbbi napokban riasztó hírek terjedtek el Debrecenben, hogy a közeli Hajdusámson községben veszedelmes vörhenyjárvány pusztít s erősen szedi a lakosság közül az áldozatokat, különösen a serdülő gyermekek és fiatal asszonyok közül.

Egyesek arról is tudni vélték, hogy naponta 10—12 halott van s hogy már alig győzik a vörhenyben elhunyt embereket temetését.

Érdeklődünk a hír valódisága felől Kruppa Antal hajdusámsoni főjegyzőnél, aki készséggel adott felvilágosítást és megcáfolta a rémhíreket.

— Hajdusámsonban körülbelül két hete ütött ki a vörhenyjárvány s eleinte veszedelmes mértékben tombolt, de most már szűnőben van.

— A vörheny Földi István gazdálkodó és Agárdi János családjában ütött ki. Földiéknél pár nap alatt három, Agárdiéknél öt gyermek pusztult el. Érdekes, hogy a két leg-

kisebb gyermek kiállotta a betegséget, míg a nagyobbak belepusztultak.

Súlyos állapotban van több fiatal asszony is. Azonkívül több megbetegedés történt szörvénnyesen is, körülbelül 20 helyen.

A hatóságok megtették minden intézkedést a járvány tovaterjedésének megakadályozására. Az óvodát azonnal bezárták, és szigorú óvintézkedéseket léptettek életbe.

Hajdusámson két orvosa, Dr Somló József körorvos és Dr Hetey Gusztáv fáradhatatlanul végezték nehéz és felelősségteljes munkájukat.

Most már annyira javult a helyzet, hogy 3—4 napja sem haláleset, sem újabb megbetegedés nem fordult elő, sőt a vörhenybeteg állapota is javult s felgyógyulásuk biztosra vehető.

Az Agárdi és Földi családok iránt, ahol a legnagyobb pusztítást végezte a vörheny, nagy részvét nyilvánul meg.

Az elbocsátott tisztviselők

Budapest, augusztus 4. A kormány rendeletet adott ki, amelyben szabályozta a létszámapasztási állományba sorozott közszolgálatban álló köztisztviselőknél és egyéb alkalmazottaknál azt a törvényben biztosított elsőbbségi jogát, hogy az állam és államvasuti szolgálat körében megüresedő állásokat velük kell betölteni, ha az illetők az állásre előképzettségi és korábbi szolgálatuk alapján alkalmasak és érdemesek és ha a tényleges szolgálatba való visszavételét kéri.

A rendeletben kimondja a kormány, hogy elvárja a törvényhatóságoktól, városoktól és községektől, valamint az állami támogatás és felügyelet alatt álló minden intézménytől és vállalatától, hogy a betöltésre kerülő állásoknál figyelemmel lesznek azokra, akik a létszámapasztás folytán az állami szolgálatból elbocsátottak, amennyire arra alkalmasak és érdemesek.

Elsikkasztotta az utkaparók fizetését

Pálffy Zoltán törvényhatósági utbiztos a berettyóújfalui utbiztosi hivatal komádi kirendeltségénél volt alkalmazásban. Pálffy román megszállott területről menekült Magyarországra s akkor kapott itt alkalmazást. Állását 1921 augusztusban foglalta el.

Alig pár hónapi hivatali működése alatt egyre több és több panasz érkezett be felettes hatóságához az utkaparók részéről, hogy bár munkájukat becsületesen elvégzik, fizetésüket vagy egyáltalában nem kapják meg, vagy csak a nekik kijáró összeg egyharmadát kapják kézhez. Mivel napról napra több panasz érkezett be, a műszaki felügyelőség szigorú vizsgálatot indított, amely meglepő eredménnyel végződött.

Kiderült ugyanis, hogy az utkaparók fizetését Pálffy Zoltán utbiztos sikkasztotta el.

Az elsikkasztott összeg kb. huszezer koronát tett ki. Azonkívül Pálffy eladta a törvényhatósági utak fűtermését s az ebből befolyt pénzt a saját céljaira fordította.

A sikkasztás kiderültével a bihari alispán fegyelmet indított Pálffy ellen, akit állásától azonnal felfüggesztettek.

A debreceni kir. törvényszéken Ujfalussy József büntető tanácsa tegnap délelőtt vonta felelősségre a magáról megfelekedezett utbiztost, akit szuronyos börtönre vezet be a tárgyalóterembe. A vádat Gergics Károly dr, az ügyészség vezetője képviselte, míg a védelmet dr Kiss Sándor ügyvéd látta el.

Pálffy beismerte a sikkasztást, csupán azzal védekezett, hogy a sikkasztásba az a körülmény kényszerítette bele, miszerint menekülése után három hónapig nem kapott fizetést.

A bíróság több tanut hallgatott ki, Tóbiás műszaki tanácsost, a károsultakat, akik bizonyították a vádat.

A perbeszédok után a bíróság sikkasztás büntetésben és vétségben mondotta ki bűnösnek Pálffy utbiztost, és ezért négy hónapi fogsázbüntetéssel sújtotta.

A büntetést azonban előzetes vizsgálati fogságával kitöltöttnek vették s azonnal szabadlábra helyezték.

A nyomdászok ötvenéves jubileuma

A Magyarországi Könyvnyomdászok és Betűöntők Segélyező Egyesületének Debreceni Kerülete augusztus hó 13-án, vasárnap délelőtt ünnepli meg ötven éves jubileumát gazdag és tartalmas program keretében.

Délelőtt 10 órakor az Arany Bika disztermében jubiláris díszközgyűlés lesz a hatóságok és fővárosi illusztris vendégek részvételével. Délben a Munkás Otthonban bankettet tartanak. Este az Arany Bikában nagy szabású táncestély lesz, amit kitűnő műsor előz meg. Belépési díj 50 korona személyenként. A tiszta jövedelmet nemes célra, a rokkant, könyvtár- és munkanélküli alap javára fordítják.

Jegyek előre válthatók a Méliusz-könyvkereskedésben, a Hegedűs és Sándor cégnél, ugyancsak *Botos Sándornál* a Városi nyomdában. A zenét *Récz Laci* zenekara szolgáltatja.

A részletes programot legközelebb hozzuk.

A bérkocsisok tarifaemelése

A bérkocsis ipartársulat, tekintettel a széna és a zab árának emelkedésére s a kocsik karbantartási és javítási költségeinek magas voltára azzal a kérelemmel fordult a városi tanácshoz, hogy az 1909-ben megállapított tarifájuk százszorosára emelhesse fel a viteldíjakat.

Az Augusztus szanatóriumba az egyfogaton az első félóra 80, minden további negyedóra 30, kétfogaton az első félóra 120, minden további negyedóra 40 koronába kerülne.

Az Augusztus szanatóriumba az egyfogatu viteldíját 200, félórai várakozással oda és vissza 300, a kétfogatuét pedig 300 illetve 400 koronában kérik megállapítani. Éjjel az összeg felével több.

A Nagyerdőre egyfogaton 150, félórai várakozással oda és vissza 200, kétfogaton 200, illetve 250 koronába kerülne az ut. Éjjel szintén 50 százalékkal lenne drágább.

A vasúthoz és vasútról egyfogatuér: 100, éjjel 200 koronát kellene fizetni.

Végül a temetés egyfogaton 200, kétfogaton 250, templomi várakozással pedig 300, illetve 400 koronába kerülne.

A kocsis belsejében el nem helyezhető podgyász viteldíja 50 kilogrammig 200 korona volna.

A bérkocsis ipartársulat kéri, hogy fél és egész napra, sétakocsizásra, valamint a sorompókon kívül használt kocsit ne legyen tarifa megállapítva s az ilyen utak szabad egyezkedés tárgyát képezzék.

A kereskedelmi és iparkamara az ipartársulat kérelmét pártolólág terjeszti elő s javaslatában módosítja az ipartársulat tarifatervezetét. Javasolja, hogy a fél és egész napos igénybevétel esetén is a rendes tarifa lépjen életbe s általában *mintegy 20 százalékkal mérsékeltbb viteldíjakat kíván megállapítani*. A városi előjáróság a kereskedelmi és iparkamara javaslatára támaszkodva a bérkocsisok kérelmét szintén pártolólág terjeszti a tanács elé.

A tanács tegnap tartott ülésén a kérelmet a jog- és pénzügyi bizottságnak adta ki.

Mi a magunk részéről elismerjük a bérkocsisok kérelmének részben igazolt voltát, de attól tartunk hogy a túl magas viteldíjak következtében oly lanyha lesz a forgalom, hogy a bérkocsisok nem találják meg számításukat. Hiszen a mai lényegesen olcsóbb viteldíjak mellett is alig használja a közönség a bérkocsikat. A jog- és pénzügyi bizottság helyesen tenné, ha a tarifajavaslatnál mérlegelné azt a kérdést, hogy a

közönség bérkocsishasználata mennyiben szükséges s mennyiben luxus.

Legyen olcsó annak a kocsis, aki szükségéből használja, de a sétakocsizás nem a mai drága időkbe való, szabad egyezkedés csakis a sorompókon túli részekre állapításuk meg. Az ugynevezett kerek összegű megállapításra pedig ne törekedjék a bizottság, mert a mai drágaságban se fel, se le nem szabad összegeket kikerekíteni.

Véget ért az olasz sztrájk D'Annunzio, mint békeközvetítő

Róma, aug. 4. (Stefani.) Mint-hogy a sztrájk beszüntetésére vonatkozó utasítás a délután folyamán még nem ért el mindenhol, a munka csak holnap reggel fog az egész vonalon megindulni.

Róma, aug. 4. A kamarát augusztus 9-ére hívták össze. Ezen az ülésen mutatkozik be az új kormány. Facta miniszterelnök deklarációja után kéri fogja, hogy a kamara folytassa a december 31-ig szóló költségvetés tárgyalását és azután kezdje meg a szünetet.

Róma, aug. 4. Az általános sztrájk, amely egyébként is sikertelen volt, tegnap délután véget ért. A szo-

cialisták kongresszusát, amelyet eredetileg még augusztus 6-ra terveztek, e hónap végére halasztották.

Milano, aug. 4. D'Annunzio tegnap este váratlanul Milanóba érkezett s a városháza erkélyéről felhívta a hallgatóságot, hogy állítsák helyre a testvéri viszonyt a munkások és az ellenpártok között.

Beszédének hír szerint olyan nagy hatása volt, hogy rövidesen a fascisták és szocialisták kiküldöttjei megbeszélésre jöttek össze a polgármester hivatali helyiségében. A kiküldöttek megállapodtak a békefel tételekben, amelyek közt a szocialista polgármester eltávolítása is szerepel.

Rathenau gyilkosai körül

Budapest, aug. 4. A cseh lapok hosszabb cikkekben foglalkoznak párisi lapoknak azzal az állításával, hogy csak üres komédia volt annak a két embernek öngyilkossága, akik Rathenaut megölték.

Az a két holttest, amelyet a várbán találtak, *nem is a két körözött gyilkos holtteste volt, hanem a körhéből oda szállított két hulla*. Az ügyet ilyen módon akarták elsimítani. A lapok kiemelik azt a sietőséget, amellyel a két holttestet eltemették és azt mondják, hogy a holttestek személyazonosságát nem is állapították meg.

Szenes György nem jelent meg a tárgyaláson

Tegnap délelőtt folytatta volna a debreceni kir. törvényszéken *Uffalussy József* büntetőtanácsa annak az ismeretes sajtópernek a tárgyalását, amelyet *Lordnt József*, a Lovaregylet titkára indított *Szenes György* bankbizományos ellen.

Ugyanis *Szenes a Fehér Ujság* 1921 május 15-iki pünkössti számában egy cikket írt, amelyben *Loránt Józsefet* erősen megtámadta és azzal vádolta meg, hogy az oláhoknak rendezett löversenyeket s az oláh tisztekkel barátkozott, akiknek támogatását panamisztikus célokra használta fel s vámmentesen hozott be árukat Romániából s azokat itt duplán elvámolva értékesítette.

A bíróság két tárgyalás után augusztus negyedikére halasztotta el a tárgyalást, hogy kihallgassa még *dr Fésős László* rendőrfogalmazót, *Csanak Jánost*, *dr Lengyel Zoltánt* és csak azután hozzon ítéletet. A tegnapi tárgyaláson a tanúk megjelentek, de *Szenes György* sehol sem volt látható.

A tárgyalás megnyitása után *Loránt ügyvédje*, *dr Salgó László* bejelentette, hogy *Szenes György* július hó 19-én utlevelet kapott a rendőrségtől és váratlanul oláh megszállott területre, állítólag Nagyváradra távozott. Bejelenti egyúttal,

hogy *Szenes* ellen a rendőrségen két feljelentést adtak be sikkasztás büntette miatt.

A bíróság ezután elhatározta, hogy mivel *Loránt* a panaszt fenntartja és *Szenes* a szabályszerű idézés ellenére nem tudni mi okból, nem jelent meg, *elrendeli Szenes György országos körözését és ellene nyomozólevelet bocsát ki*.

Mint más, rendszerint jól értesült forrásból közlik, *Szenes* a rendőrségen kért utlevelet s annak kiállítását többször sürgette. Debrecenben összes butorait eladta s úgy távozott el oláh területre.

Érdeklődünk *Papp Lajos* rendőrfogalmazónál, hogy *Szenes* ellen tényleg tettes-e sikkasztás miatt feljelentést. *Papp Lajos* a következőket mondotta:

— *Szenes* ellen tényleg adtak be két feljelentést, azonban a nyomozás eddigi adatai bűncselekményt még nem állapítottak meg.

Szenes György mikor még Debrecenben tartózkodott, egy alkalommal öngyilkossági kísérletet is követett el, beretvájával felvágta az ereit, de csak könnyebb sérülést szenvedett. Az öngyilkossági kísérletet állítólag idegrohamában követte el.

Szenes György váratlan eltávozását különböző körök különféleképen kommentálják s eltávozása után több kényes ügyet is emlegetnek *Szenes Györggyel* kapcsolatban.

A cipészek és csizmadiák bérmozgalma

Mint ismeretes, a cipészek és csizmadiák munkások mozgalmat indítottak fizetésük felemelése végett.

Az első egyeztető tárgyalás tegnap délelőtt folyt le *dr Vlasz Vilmos* városi előjárósági kapitány előtt. A cipész munkások és munkaadók között sikerült a megegyezés. A munkások úgy az általános, mint a különleges munkánál 40 százalékos javítást kértek.

A megegyezés szerint az általános munkánál 35 százalékos fizetés javítást kapnak, míg a különleges munkánál az árak a régiéek maradnak.

A csizmadiák munkások és a munkaadók között nem jött létre még a megegyezés. A munkások 60 százalékos követelésével szemben a munkaadók csak 30%-ot ígérték. A munkások végül ötvenpercentes javítással is megelégedtek volna.

Az újabb tárgyalás augusztus 9-én lesz s akkor előreláthatólag létrejön a megegyezés.

HIREK

1922 augusztus 5. (Szombat)

Prot.: Oszvald. Kath.: H. B. A.

A Meteorológiai Intézet időjárás-jelentése: Tulnyomóan száraz, meleg idő várható.

Közművelődési könyvtár nyitva délelőtt 8-tól este 8-ig.

Nyári szinpad este 9 órakor a Magyar Házban.

A Postás Dalkör műsoros táncestélye este fél 8 órakor a nagyerdei vendéglőben.

Gyógyszertárak közül éjjeli inspekción tartanak: Kigyó (Piac-utca 33), Arany Egyszarvu (Kossuth-utca 8), Isteni Gondviselés (Homokkeri-utca 109), Csillag (Árpád-tér 4), Sas (Hatvan-utca 70).

— **Molnár Ferenc beiktatása.** Molnár Ferenc, a debreceniek általános szeretetnek örvendő lelkésze 6-án, vasárnap foglalja el állását. Tiszteletbeli ez alkalommal szerény vacsora keretében akarják ünnepelni a rég ohajtott pástort. Felhívják tehát szeretettel egy a hivatalosokat, mint az ő párthiveit, barátait és tisztelőit, valamint a hölgyközönséget, hogy akik ezen vasárnap este 8 órakor tartandó vacsorán részt ohajtanak venni, szombat este 6 óráig *Ekly Józsefnél* (Dankó temetkezési vállalat) és *Pásztor Gyulanál* (Osapó-utca 30. sz., Mezőgazdák Hitelszövetkezete) jelentkezzenek.

— **A cserkészek köszönete.** A városi tanács tegnapi ülésén *Csóka Sámuel* polgármesterhelyettes bejelentette, hogy *dr Hampel* nyug. államtitkárral, a budapesti első cserkészek elnökével együtt csütörtökön délelőtt kocsi kiment a gazdasági akadémiára, hogy fogadják a Debrecenbe érkező német cserkészeket. A hivatalos fogadtatás után *Hampel* elnök és a cserkészek egyaránt kifejezték Debrecen városának a szíves fogadtatásért köszönetüket. A tanács a bejelentést tudomásul vette.

— **Szabadságról.** Vass János dr rendőrkapitány, a Lakáshivatal volt vezetője szabadságaról visszatért s újra elfoglalta hivatalát a rendőrségen.

— **A városháza tisztogatására** a mérnöki hivatal 10.000 korona előleget kért. A tegnapi tanácsülés a kért előleget megszavazta.

Vasárnapi istentiszteletek

A református templomokban

Beköszöntő beszédét tartja Nagytemplomban d. e. 10 órakor Molnár Ferenc új lelkész, délután 5 órakor predikál Konrad Zoltán helyettes lelkész. Kistemplomban délelőtt 10 órakor predikál: Tégla Ferenc vallásnévelő lelkész, délelőtt 11 órakor predikál: Konrad Zoltán helyettes lelkész, délután 3 órakor predikál: Marton Sándor s. lelkész. Kossuth-utcai templomban délelőtt 10 órakor predikál: Gábor András s. lelkész, délután 5 órakor predikál: dr. Böttykös Béla s. lelkész. Árpád-terei templomban délelőtt 10 órakor predikál: Ladányi Zsigmond s. lelkész, délután 3 órakor predikál Ladányi Zsigmond s. lelkész, Ispolyi templomban délelőtt 10 órakor predikál Mezei Béla hitoktató, délután 3 órakor predikál Mezei Béla hitoktató. Homokkeri imaházban délelőtt 10 órakor predikál dr. Böttykös Béla s. lelkész.

A Templom Egyesület vegyes énekarának tanítási órái: hölgyek részére csütörtökön este 7-8-ig, a férfiak részére szombaton este 7-8-ig. Mindenkor a Kollégium ének- és zenetermében.

A tűzoltó főparancsnok kiküldetése. A városi tanács tegnapi ülésén elhatározta, hogy Debrecen város tűzoltó főparancsnokát, dr. Roncsik Jenőt Győrbe küldi, hogy ellenőrizze a város által a győri vagon- és gépjárműrendelt két darab autófelszerelési munkálatait s annak hazaszállításáról gondoskodjék. Roncsik Jenő dr. egyúttal részt vesz a budapesti tűzoltó főparancsnok beiktatása alkalmából rendezett országos ünnepélyen is, melyre az összes vidéki tűzoltóságok meglesznek hívva s ott a debreceni tűzoltóságot képviselni fogja.

Muraközy László kiállítása. Egy szinpatikus fiatal debreceni művész nyitotta meg kiállítását Budapesten, Thököly ut 46. sz. műtermében. A fővárosi sajtó osztatlan meleg elismeréssel méltatta Muraközy kiállítását, amellyel a művész megmutatta, hogy nem hódol meg a divatos irányzatoknak. Törekvéseinek iránya klasszikus. A modern dekorációval nem érez egyet és szimbolizmusa mély ősi nyomokon jár. Az olasz primitívek és quattrocen-tista festők ihlették művészetét.

A debreceni m. kir. állami ipari szakiskola igazgatósága közli, hogy az 1922-23. tanévre a fémipari szakra a felvételeket hely hiánya miatt már beszüntette, ellenben a faipari szakra még egy néhány ifju felvehető. A faipari szakra főleg rajzi készséggel bíró oly ifjakat vesz fel az igazgatóság, kik megfelelő testalkatukat orvosi bizonyítvánnyal, IV. középiskolai osztály elvégzését iskolai bizonyítvánnyal igazolják. E szakon épület és butor asztalosokat képez ki az iskola s a végzett növendékek jó elhelyezéséről gondoskodik.

Mikor a sertések vándorútra indulnak. Szücs István Nagy Palutca 9. szám alatti lakos feljelentést tett a rendőrségen, hogy a Vágóhid mögötti hizlójából 8 darab hizott sertése 200 ezer korona értékben eltűnt; vagy ellopták, vagy elbitangoltak a sertések. A rendőrség alig kezdte meg a nyomozást, mikor megjelent Szabó István, a Mészhomok téglagyár kertésze s jelentette, hogy estefelé 8 darab bitangoló sertést talált s azokat ideiglenesen gondozásba vette. Szücs a talált sertésekben felismerte a sajátját s megjutalmazta a becsületet megtaláló. Örömeiben még a sertés kre sem haragudott meg a kis kiruccanásért.

— ?! Gazember ! ?

Elárverezik a Salétrom-laktanyát. A Salétrom-laktanya rombadolt falait állandóan lopkodják, a régi épület farészeit már teljesen széthordták. A városi tanács tegnapi ülésén elhatározta, hogy a laktanya téglamennyiségét a mérnöki hivatal útján kiszámíttatja s annak elbontása s eladása céljából árverést fog kitűzni.

A lopott ló körforgása. Nagy Pal Baross-utca 11. szám alatt lakó földbirtokos még 1920-ban feljelentést tett a rendőrségen kocsisa, Balogh Sándor ellen, aki elhajtotta két lovat szekereit. A nyomozást Szakács Gáza detektív végezte, aki nek munkáját siker koronázta. Kiderült, hogy a lopott ló valóságos körbolyongást végzett. Először Nagylétára került, ahol Buzas József lókereskedő vette 5000 koronáért jariat nélkül. Buzas eladta a lovat Barát János lókereskedővel társulva hamis jarlattal a budapesti Tattersaalba Schwarz Ignác török-szentmiklósi lókereskedőnek 15 ezer koronáért. Schwarz a lovat tovább adta s az most már grófi helyre, gróf Almássy Dénes pusztatói uradalmába került, ahol kis csikója is lett. Buzást és Barátot letartóztatták s orgazdaság miatt folyik ellenük az eljárás. A tolvaj kocsist tovább körözik. A bolygó ló kis csikójával két esztendő múltán vissza került jogos tulajdonosához, de a szekérnek még nincs nyoma.

Nem férnek el a kofák a gyümölcspiacon. A városi tanács tegnapi ülésén szóba került, hogy a Nagytemplom előtti téren lévő gyümölcspiacon rengetegen árusítják a gyümölcsöt. Sokkal többen, mint eddig, holott a sátras kofákat nemrégiben ki is telepítették erről a helyről. A tanács azt hiszi, hogy a kitelepitett kofák kijátszák a rendeletet és termelői igazolvánnyal árulják, most már sátor nélkül az olcsón vett, és drágán kínált gyümölcsöt. A tanács szigorúan utasította a vámfelügyelőt és a helypénzszedőket, hogy a termelőárusokat ellenőrizzék s ha akadna köztük hamisan megszerzett igazolvánnyal bíró közvetítő árus, azt kíméletlenül adják át a rendőrségnek.

Felhívás. Hirt adtunk a napokban arról, hogy Materny Lajos ág. főesperes-lelkész egy tulzsufolt vilamoson felette érzékeny veszteség érte, amennyiben zsebéből 25,000 K elveszett. Hívei körében mozgalom indult meg, hogy az amugy is nagyon nehéz anyagi helyzetben élő aggyastyánnak adakozásból az összeg pótoltsék. Felhívják ezért a főesperes jó embereit, barátait, tisztelőit, egyáltalán Debrecen városának jószívű embereit, juttassák e célra szánt adományaikat Gál József polg. isk. igazgató (Piac-u. 3. szám) kezéhez, aki irodájában mindennap 11-12 között megtalálható.

Halál a tüskeszurástól. Szabó Sándor hajduböszörményi munkás a tarlón dolgozott s munka közben megsértette mezitelen lábát. Szabó nem sokat törődött sebével, azonban napok múltán sebe egyre fájdalmasabb lett. Orvoshoz sietett, de az már nem segíthetett rajta, a vérmérgezés túl előrehaladott volta miatt. Két napi súlyos szenvedés után tegnap meghalt. Szabót özvegye és két apró gyermeke siratja.

A városháza építési terveit a mérnöki hivatal a tegnaptartott tanácsülésen terjesztette be. Csóka Sámuel polgármester helyettes javasolta, hogy a betervezett terveket szakértőkkel vizsgáltsassák meg, vagy az Országos Mérnök és Építész Egyesülettel, vagy valamelyik helyi szakértővel. Szóba került az is, hogy ha a régi városháza lebontásra kerülne, azt be kell jelenteni a Műemlékeket Véddé Bizottságnak is. A tanács a terveket az építészeti bizottsághoz tette át.

A szegénység válóok. Érdekes válóperben hozott tegnap ítéletet a bécsi Oberlandesgericht. Néhány hónappal ezelőtt Friedrich Berger, bécsi hivatalnok és felesége közös kérényt nyújtottak be az elsőfoku bírósághoz, melyben házasságuk felbontását kérték. Kérvényükben előadták a házastársak, hogy a nagy drágaság miatt lehetetlenné vált közöttük a békés együttélés. Ha a férj fáradtan hazakerült napi munkájából, felesége sovány ebédrel és még soványabb vacsorával várta. Emiatt állandó volt a torzsalkodás. Később a férj belátta, hogy feleségét ok nélkül hibáztatta a gyöngye kosztért, mert csekély hivatalnoki fizetéséből lehetetlen mindkettőjüknek megélni. Az elsőfoku bíróság a kérvényben előadottak alapján a házasságot felbontotta. A házasságvédő fellebbezése folytán az ügy az Oberlandesgericht (felső törvényszék) elé került, mely tegnap az első bíróság ítéletét helybenhagyta.

Felakasztotta magát a rossz káposztatermés miatt. A mezőcsáti csendőrség jelentette a kir. ügyészségnek, hogy csütörtökön délelőtt a mezőcsáti határban, a káposztás földeken egy fura felakasztva találtak Lepe János hatvanhárom éves káposztaórt. A lefolytatott nyomozás megállapította, hogy a káposztaör öngyilkosságát követett el. Napokkal ezelőtt bejelentette ismerőseinek, hogy a rossz termés miatt nem tud megélni és rövidesen végez magával. A kir. ügyészség a temetési engedélyt megadta.

40,000 korona értékű könyvet vásárolt Debrecen városi levéltára, a levéltár felállításával kapcsolatban létesítendő szakkönyvtár számára. A könyveket a levéltár nagybárá Budapestén szerezte be. A levéltár 25,000 korona előleget kapott könyveszerzésre. A városi tanács a hiányzó összeget kiutalta.

Gyenge lesz a méztermés. Az utóbbi években a magyar méhészekre rossz idők jártak és a méhészaladók sok helyen annyit sem gyűjtöttek, amennyi saját évi szükségletükre elég volna. Az idén a nagy szárazság miatt országwide gyenge a méztermés és részben emiatt a mézárak kilogrammonként már jóval túlhaladták a kétszáz koronás árat.

A városi adópénztár júliusi kimutatása szerint befolyt állami egyenes adóban 1.655,573 korona, jövedelmi és vagyonadóban 3.80,610 korona, hadinyereségadóban 1.178,080 korona, közszégi adóban 624,066 korona, telekértékadóban 163,297 korona, városi pótlétekben 151,618 korona 62 fillér, összesen 4 millió 153 ezer 244 korona és 62 fillér.

— !? Gazember ? !

Tavaszi áldás

Aldott, ki még beveti a mezőt, melyen sosem fog már aratni s melyen nem fogja élő megsira'ni.

Aldott, ki még beveti a mezőt, bár magva, ha ki tud is kelni idegen ménnek fogják telegelni

Aldott, ki még kacagva vándorol s dallal üditi szomjuhozván tikkadt ajkát a tikkadt nyári pusztán.

Aldott, ki még kacagva vándorol s várja a hajnal-csillagot.

En pedig százsztot átkozott vagyok. *Juhász Géza.*

Katonai kancalovakat lehet beszerezni csere útján. A honvédelmi miniszter az ország lötenyésztesének érdekeit szem előtt tartva, valamenyi körletparancsnoksághoz, lovassági és tüzérségi szemléldőhöz intézett rendeleteivel lehetővé tette, hogy a lovasság és tüzérség loállományában levő, tenyésztesre alkalmasnak látszó kancák az illető csapatot szék helyének környékén lakó lötenyésztes gazdák teljes kora (5-10 éves) megfelelő értékű heréltjeivel kicserélhető legyenek.

Négy év a fürdőkádban. Milton B. Mackall, amerikai katonatiszt, akit a világháboru folyamán 1918 júniusában egy gránatszilk megsebesített, életének négy utolsó esztendejét egy fürdőkádban töltötte. A szerencsétlent iszt a hátgerince mellett kapott egy olyan széles sebet, hogy a baltimorei kórház orvosai, akik kezelték, betegük életének meghosszabbítására csak ezt az elég különös kezelést tartották alkalmasnak. Mackall hadnagy egybéként igen bátran és bölcs megadással viselte sorát és a körülötte fekvő betegeket azzal szórakoztatta, hogy megtanította őket különböző zenészerszámokon játszani. Az amerikai Egyesült Államok elnöke, Harding, és a felesége élénken érdeklődtek Mackall sorsa iránt, néha meglátogattak és nagyon sokszor küldtek neki viragot. A mult heti rendkívüli forróság azonban megártott a betegnek, aki gyomorparalízist kapott és Newyorkban nagy kínok között meghalt.

Meglopott ügyvéd. Dr. Borzovay Jenő Csapó-utca 4. szám alatti ügyvédtől ismeretlen tettes elloptott egy tuat ezüst kávéskanalat. Feljelentésére a rendőrség megindította a nyomozást.

Elkéselt ajánlat. Megírta a Hajdúföld, hogy a hirdetést a város házikezelésbe vette át s annak vezetésével 10 százalékos részesedés és 4000 korona fixfizetés mellett a vezetésre ajánlatot tett Irmát Bélát bizta meg. A tanács határozata után érkezett a városi nyomdávállalat ajánlata, amely 50 százalékos haszonrészesedés mellett vállalta volna el a hirdetési üzem vezetését. A tanács napirendre tért fel.

Fiatalkori tolvajok. Nehéz József Rákóczi-utcai lakos jelentést tett a rendőrségen, hogy 15 éves inasa 13 ezer koronát és sok élelmiszert elloptott tőle s azután megszökött. A tolvaj inast Hajduböszörményben, az apja házában letartóztatta a rendőrség. A fiu beismerte u lopást, amit a gazda távolléte alatt követett el többször egymásután. A lopásban társa volt az udvarban lakó fiatalkoru férfi cseléd is.

Vértesy Testvérek

gépjavitó műhely, autó garázs
HATVAN-UTCA 53. SZÁM
Telefon interurbán 934 műhelynél 979 lakásnál

Mindennemű gépjavitást, vaseszterga munkát, Autogénhegesztést, Magánjáró gépalakítást, Malomfelszerelést vállal. Bérautók minden időben megrendelhetőek

Színház

Színház és mozgószínházak közleményei:

Az Apollóban ma a „Fátum” egy zsidócsalád története 7 felvonásban Salom Asch híres regényének filmváltozata kerül bemutatásra.

Gazember!?! Drámai filmjáték 1 előjáték 2 film és 2 szenzációs színpadi részben. A főszerepet egy a film, mint a színpadi részben Thury Elemér és Fehér Gyula a Nemzeti-színház tagjai játsszák. Hétfőn az Apollóban. Jegyelővétel.

Sándor Mátys II. kerül bemutatásra a „Meteor”-ban vasárnap.

Lady Hamilton, Liane Haid csodaszépségű személyesítőjével, Conrad Veith, Reinhold Schünzel világhírű filmművészek játékával az **Uránia** slagere. Szombat, vasárnap műsoron. E kinagasló szépségű filmkolozsus I. és II. része egy előadásban.

SPORT

Dél-Kelet. Napról napra fokozódik az érdeklődés Dél és Kelet válogatott atlétáinak bizonyára nehéz és elkeseredett küzdelme iránt. A beavatottak szerint ez a két kerület a legerősebb az atlétikában. Küzdelmük rendkívül erős lesz és csupán a pillanatnyilag jobb formában levő kerület lesz a győzelem. Még olyan atlétáknak is mint Hadházy, erősen meg kell küzdenie a győzelemért. A mérkőzés vasárnap délután lesz a nagyerdői pályán.

Felsőipariskola-DMTK mérkőzés lesz a vasárnap egyetlen fociballmérkőzése s a fociballsport hívei bizonyára felkeresik a Diószegi uti pályát, hogy tanui lehessenek az érdekes küzdelemnek. A mérkőzés 5 órakor kezdődik. A budapesti ramblér csapatban igen jó erők foglalnak helyet.

Az MTK Hamburgban. A Magyar Testgyakorlók Köreinek bajnoksá-pata tegnap délután Hamburgban 1:1 arányban döntetlenül mérkőzött az Unionnal. Az MTK ezzel befejezte fényesen sikerült nyári turáját s holnap, pénteken délután már vissza is érkezik Budapestre.

Magyarország birkozó bajnokságai. Még egy évben sem jelentkezett oly nagyszámú versenyző a bajnoki versenyben, mint az idén. Az indulók között ott találjuk majdnem valamennyi nagy hírű versenyzőnket. A légsúlyban 16 versenyző indul, a pehelysúlyban 12 versenyző. A könnyű súlyban nagyon erős a társaság, Zolyomi Gyula, Kriesztes Lajos, Márton és Radvány számíthatnak a helyezésekre, de kitűnő erőt képviselnek ebben a csoportban a ceglédiak, Száraz és Maura. A kisközépsúlyban 18 versenyző indul, a legerősebbnek Miskely Árpád látszik, mellette szép munkát várunk az ismét kitűnő formában lévő ceglédi Nagy Sándortól, aki már a múlt évi bajnoki viadalon is csak balszerencse miatt esett el a jó helyezéstől. A nagy középsúlyban, ha Varga Béla dr ebben a csoportban indul, akkor a verseny el is dönt javára, de ha ő nehézsúlyban indul, akkor Ruzicska Gyula, Szelky vagy Grünwald győzhetnek. A nehézsúlyban van a legkevesebb induló, a ceglédi Nagy Béla, Szelky Ottó és esetleg Varga Béla dr. A bajnoki verseny szombaton és vasárnap lesz.

Eredményesek a HAJDUFÖLD HIRDETÉSEI.

A tőzsde

Magyar korona: 24.

A korona magasabb zürichi jegyzésének hirtelen újra erős hangulatváltozást idézett elő, különösen a nagyközönség körében, ahol a gyengébb kezek menekülni igyekeztek az értékektől és egyes piacokon határozott letörés jelei mutatkoztak. A tőzsdei későbbi tolymán kedvezőbb megítélés kerekedett felül, az árfolyamok ismét javultak. Az erős irányzat ezáltal meg volt törve, noha a javuló tendencia nem tudta magát sokáig tartani.

Értékpapírok

Magyar hitel 5200, Osztrák hitel 1003, Angol-Magyar 940, Leszámitoló bank 1425, Magyar-Olasz 386, Jelz hitelbank 280, Hazai bank 940, Salgó 3800, Rimamurányi 11100, Közuti 2450, Déli vasút 5500, Államvasút 390, Keresk. bank 1600, Általános takarékp. 2100, Pesti hazai 3600, Borsod-miskolci 3900, Concordia 6250, Budapesti gőz. 17000, Gizella 5400, Hungária 11000, Viktória 25000, Beocsini 27000, Kohó 80000, Általános közszén 64000, Urikányi 27000, Adria 39000, Atlantic 6200, Levante 36000, Trust 8300, Gans-Danubius 33500, Ganz villamos 80000, Lipták 800, Magy. acél 10800, Schlick 2850, Wörner 2350, Brassói 10500, Izzó 26000, Spódium 4525, Hazai faterm. 6800, Klotild 14900, Erdő 1375, Nasici 48000, Neuschl Licht 900, Orsz. fa 2630, Telefon 14500.

Zürichi zárlat

Berlin 70.00 Holland 203.50, Newyork 52650, London 2341, Paris 4299, Milánó 2417.50, Brüsszel 4230, Prága 12.90, — Budapest 24, Zágráb 155.00, Bukarest — Varsó 8.00, Bécs 001.—, Osztrák lebeljegyzett 001.75.

Terménytőzsde.

A tegnapi nap rendkívül feszültsége után kedvezőbb megítélés kerekedett felül az irányzat megnyugodott. A torgalom élénk különösen kenyérmagvakban.

Hivatalos árak: Uj buza 76 kg, tiszavidéki 7150-250, egyéb 7130-200, ó buza tiszavidéki 7300-7050, egyéb 7250-300, új rozs 5250-350, takarmány árpa új ősz 6000-100, ó zab 7300-500, tengeri 7000, repce 135-145, Korpa 4100-4200.

Sertésjelentés.

Szabadvásári maradvány 425 sertés, érkezett 350 sertés és 6 süldő, eladott 230 sertés.

Árak: Zsirsertés fiatal nehéz 300-315, könnyű 185-300.

Zártvásári maradvány — sertés — süldő eladott 14 sertés és 1 süldő.

Árak: zsirsertés fiatal nehéz 290, könnyű 260-310.

Dollárt,

ARANY, EZÜST
pénzt, más idegen
pénzt legdrágab-
ban vesz

Simon Bankiroda DEBRECZEN,
Kossuth-u. 11
Idegen kifizetések legelőszóbban. T. 903.

Tanuló lányt

felvesz lapunk kiadóhivatala fizetéssel. Jelentkezni lehet a kiadóhivatalban.

ÓLMOT

keres megvételre
lapunk kiadóhivatala
Piacz-u. 59.

Hatósági liszt és kenyér ujabbi árai.

A vonatkozó miniszteri rendelet alapján a hatósági liszt és kenyér kilogrammonkénti fogyasztói maximális árait következőleg állapítom meg:

Finom tészta liszt és buzdara 40 K
Főzöliszt 28 K
Kenyerliszt 17 K
Hatósági kenyér 14 K

Ezek az árak 1922 augusztus hó 6-án lépnek életbe.

Papirzacskó ára címén a kereskedő ezen árakon felül a papirzacskóba csomagolt liszt minden kilója után még 5 koronát számít fel.

Nincs helye a papirzacskó ára külön felszámításának, ha a vásárló fél a csomagoláshoz szükséges papirzacskót vagy egyéb csomagolót maga adja.

Debrecen, 1922 augusztus 4.

ZÖLD, tanácsnok.

Lapkihordó asszonyok

felvételnek lapunk kiadóhivatalában
Piac-u. 59.

Apró hirdetések.

Apró hirdetés 10 szóig 15,
aztán szavanként 1.50,
vastag betűs szavak 3 K.
Vasár és ünnepnapokon
10 szóig 20 korona.

Házat keresek

Belső részen 1-200000K-ért
Ajánlatot a H. J. József,
Megyeház I. e. 38. kérek.

Bélyeggyűjtemény és vésőintézet

PAULÓ I.
Báthányi-utca 22.
Telefon 1365.

Eladó

Csigekert Bősörményi-ut
46. számú ház 1526 négy-
szögöl szőlővel, esetleg
kétármad.ész. Értekez-
hetni Bősörményi-ut 19.

Nemesfajú

sárgadinnye kapható
Széchenyi-kert Sesztina
utca 4. sz. alatt kilonként
50 kor. ért.

Butorozott

szobát keresek. Ajánlatot
lapunk kiadóhivatalába
kérek.

Forgács István

művészi
Bádogos-u.

„Transit Áruforgalmi Vállalat” Kovács Béla - Debreczen.

Ideiglenes iroda: Piac-u. 8. Telefon: 6-25.

Terménykereskedés

: Zsákkölcsönzés :

Mezőgazdasági terményeket legelőnyösebb napi áron vásárol.

Vasabroncs

kisebb vagy nagyobb
mennyiségben kapható
Piacz-u. 59.

Nehéz az élet,

jó ruhába járni gondot ad, **VÉGHEZ**
olesón beszerezni tessék
menni, hol **kevésbé használt** finom
férfi ruhák állandóan kaphatók.
Vár-utca 2. sz. (Zenedével szemben)

Lipesei Szőrmeház

szőrmester
SZŐRME MEGÓVÓ INTÉZET.
Elvállal minden e szakmába vágó munkákat
Szőrme festést és kikészítést
Speciál róka festést.

Uj üzlet!!

DIÓSZEGI-UTCA és NYIL-
UTCA SAROK.

MINDENFÉLE NYERS-
BŐRÖK BEVÁLTÓHELYE.